

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Termodynamika i fizyka statystyczna, PG_00037279						
Kierunek studiów	Fizyka Techniczna						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2023 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2025/2026		
Poziom kształcenia	I stopnia - inżynierskie	Grupa zajęć			Grupa zajęć fakultatywnych Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	3	Język wykładowy			polski polski		
Semestr studiów	6	Liczba punktów ECTS			4.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			egzamin		
Jednostka prowadząca	Wydziały Politechniki Gdańskiej -> Wydział Fizyki Technicznej i Matematyki Stosowanej -> Katedra Fizyki Atomowej i Luminescencji						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Piotr Weber				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr Piotr Weber				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	30.0	0.0	0.0	0.0	60
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
	Adresy kursu na platformie eNauczanie: Moodle ID: 4599 Termodynamika i fizyka statystyczna https://enauczanie.pg.edu.pl/2025/course/view.php?id=4599 Moodle ID: 4599 Termodynamika i fizyka statystyczna https://enauczanie.pg.edu.pl/2025/course/view.php?id=4599						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów	Udział w konsultacjach	Praca własna studenta	RAZEM		
	Liczba godzin pracy studenta	60	5.0	35.0	100		
Cel przedmiotu	Zaznajomienie studentów z podstawami fizyki statystycznej w ujęciu klasycznym i kwantowym. Zapoznanie studentów z wyprowadzeniem zasad termodynamiki fenomenologicznej z formalizmu fizyki statystycznej. Zapoznanie studentów z elementami teorii procesów stochastycznych						
Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy		Efekt z przedmiotu		Sposób weryfikacji i oceny efektu		
	[K6_U02] Potrafi analizować i rozwiązywać proste problemy naukowe i techniczne w oparciu o posiadaną wiedzę, stosując metody analityczne, numeryczne, symulacyjne i eksperymentalne.		Student potrafi rozwiązywać zadania i problemy z zakresu fizyki statystycznej i termodynamiki fenomenologicznej.		[SU1] Ocena realizacji zadania [SU4] Ocena umiejętności korzystania z metod i narzędzi		
[K6_W02] Posiada uporządkowaną wiedzę w zakresie podstaw fizyki, obejmującą mechanikę, termodynamikę, elektryczność i magnetyzm, optykę, fizykę atomu i cząsteczek, fizykę ciała stałego, fizykę jądra atomowego i cząstek elementarnych.		Student poprawnie posługuje się terminologią stosowaną w fizyce statystycznej. Student ma wiedzę na temat różnych możliwych podejść do opisu układu w fizyce statystycznej.		[SW1] Ocena wiedzy faktograficznej [SW2] Ocena wiedzy zawartej w prezentacji			

Treści przedmiotu	<p>Treści przedmiotu - wykład Na wykład składa się kilka bloków tematycznych. Omawiane są charakterystyki układów makroskopowych w ujęciu równowagowej termodynamiki fenomenologicznej (dla układów ze stałą lub zmienną liczbą cząstek). W ramach tego zagadnienia przedstawiane są aksjomaty równowagowej termodynamiki fenomenologicznej (zasady), relacje Maxwella oraz pojęcie potencjału chemicznego. W następnym bloku przypomniane są podstawowe pojęcia probabilistyki. Trzeci blok dotyczy pojęcia stanu: w mechanice klasycznej, mechanice kwantowej oraz fizyce statystycznej. W tym bloku student poznaje pojęcie stanu statystycznego w ujęciu klasycznym (dla układów ciągłych i dyskretnych) oraz kwantowym (pojawia się pojęcie macierzy gęstości). Omawiane są sposoby opisu ewolucji stanów statystycznych (równanie master dla układów dyskretnych, równanie Chapmana-Kołmogorowa, równanie master dla układów ciągłych, równanie Fokkera-Plancka, równanie von Neumanna). W kolejnym bloku pojawia się pojęcie entropii i jej powiązań z teorią informacji. Kolejne trzy bloki dotyczą odpowiednio: zespołu mikrokanonicznego, zespołu kanonicznego oraz wielkiego zespołu kanonicznego. Następne bloki tematyczne dotyczą praktycznych zastosowań fizyki statystycznej. Omawiane są: gazy rzeczywiste (równanie van der Waalsa, równanie wirialne, rozkład Maxwella-Boltzmana), gazy kwantowe (statystyki kwantowe), przejścia fazowe, szumy i ich charakterystyka (procesy <u>stochastyczne</u>), uogólnione równanie Langevina i twierdzenie fluktuacyjno-dyssypacyjne.</p> <p>Treści przedmiotu - ćwiczenia</p> <p>W ramach ćwiczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozwiązywane są zadania, które mają utrwalić zdobytą wiedzę i umiejętności prezentowane na wykładzie prezentowane są niektóre zagadnienia szczegółowe w postaci krótkich komentarzy oraz przykładowych zadań. 		
Wymagania wstępne i dodatkowe			
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
Ćwiczenia		50.0%	30.0%
Wykład		50.0%	70.0%
Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	L. Landau, E. Lifszic, "Fizyka statystyczna" N. G. van Kampen, "Procesy stochastyczne w fizyce i chemii" J. P. Terlecki "Fizyka statystyczna" R. S. Ingarden, A. Jamiołkowski, R. Mrugała, Fizyka statystyczna i termodynamika K. Huang "Podstawy fizyki statystycznej"	
	Uzupełniająca lista lektur	R. P. Feynman, "Wykłady z mechaniki statystycznej" P. Atkins, J de Paula "Chemia fizyczna"	
	Adresy eZasobów		
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnij pojęcie funkcji stanu. Funkcje stanu a naturalny kierunek procesów fizykochemicznych Wyjaśnij pojęcie stanu statystycznego Co to znaczy, że proces stochastyczny jest procesem Markowa? Opisz jak w statystycznej mechanice kwantowej pojawiają się pojęcie operatora gęstości. Wyprowadź regułę faz Gibbsa. Znajdź rozkład reprezentatywny dla makrostanu generowanego przez wartość średnią wielkość fizycznej Przedstaw rozumowanie prowadzące do równania master dla ciągłej zmiennej losowych przy założeniu, że proces ten jest procesem Markowa. 		
Zajęcia praktyczne w ramach przedmiotu	Nie dotyczy		